

หลักสูตรเชือกป่านมหัศจรรย์ จำนวน 100 ชั่วโมง กลุ่มอาชีพพาณิชยกรรมและบริการ

ความเป็นมา

สืบเนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดยุทธศาสตร์ 2555 ภายใต้กรอบเวลา 2 ปี ที่จะพัฒนา 5 ศักยภาพของพื้นที่ใน 5 กลุ่มอาชีพใหม่ ให้สามารถแข่งขันได้ใน 5 ภูมิภาคหลักของโลก “รู้เขา รู้เรา เเท่าทัน เพื่อแข่งขันได้ในเวทีโลก” ตลอดจนกำหนดภารกิจที่จะยกระดับการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถให้ประชาชนได้มีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง มั่งคั่ง มุ่งพัฒนาคนไทยให้ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำอย่างมีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน ประชาชนมีรายได้ มีงานทำอย่างยั่งยืน และมีความสามารถเชิงการแข่งขันทั้งในระดับภูมิภาคอาเซียนและระดับสากล ดังนั้น การจัดการศึกษาอาชีพในปัจจุบันจะต้องมุ่งพัฒนาประชากรของประเทศให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะในการประกอบอาชีพ เน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่างๆ ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิตในรูปแบบใหม่ที่สร้างความมั่นใจให้แก่ประชาชนและประเทศชาติ ตลอดจนสามารถแก้ปัญหาการว่างงานและส่งเสริมความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจชุมชน

จากนโยบายและจุดเน้นในการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2555 ของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงาน กศน. ที่มุ่งเน้นการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำใน 5 กลุ่มอาชีพ ประกอบด้วย กลุ่มอาชีพด้านเกษตรกรรม ด้านอุตสาหกรรม ด้านพาณิชยกรรม ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านอำนวยการและอาชีพเฉพาะทาง ซึ่งเป็นการศึกษาต่อเนื่องเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การเลือกประกอบอาชีพในภาวะเศรษฐกิจยุคปัจจุบัน จำเป็นต้องมีข้อมูลพื้นฐานในหลักสูตรในหลายๆ ด้าน ทั้งด้านการผลิต และความต้องการของตลาดแรงงานในสาขาอาชีพต่างๆ กลุ่มอาชีพสาขาพาณิชยกรรมก็เป็นทางเลือกหนึ่งในการเลือกประกอบอาชีพ สำนักงาน กศน. ได้ดำเนินการคัดเลือกหลักสูตรการประกอบอาชีพด้านพาณิชยกรรมมานำเสนอไว้เป็นตัวอย่างให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความสนใจ ฝึกปฏิบัติ และนำไปประกอบอาชีพสร้างรายได้อย่างทั่วถึงมีความมั่นใจในการนำความรู้และทักษะไปประกอบอาชีพ

การกำหนดเนื้อหาและชั่วโมงในการเรียนหลักสูตรจะประกอบไปด้วยจำนวนชั่วโมงของเนื้อหาความรู้และการปฏิบัติเมื่อผู้เรียนเรียนจบหลักสูตรแล้วสามารถนำความรู้และทักษะไปประกอบอาชีพสร้างรายได้ รวมทั้งสามารถนำจำนวนชั่วโมงที่ได้เรียนไปเทียบโอน เป็นผลการเรียนในรายวิชาเลือกของสาระการประกอบอาชีพตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรมและว่างงานหลังจากการทำนา หรือทำสวน รวมถึงที่ยังตกงาน และเลี้ยงดูบุตรอยู่ที่บ้าน จึงได้คิดรวมตัวกันขึ้นเพื่อร่วมกันถักสานเชือกป่านมัดฟาง สำหรับเป็นรายได้เสริมอื่นที่นอกเหนือจากการทำการเกษตรมาสนับสนุนครอบครัวเป็นระบบกระบวนการพัฒนาความคิด

สร้างสรรค์ ประยุกต์พัฒนางาน ตลอดจนนำภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ ผู้เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมจัดเนื้อหา ประสบการณ์ให้เกิดผลกับผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข รู้แนวทางการประกอบอาชีพคู่กับการอนุรักษ์ ความเป็นไทยและสิ่งแวดล้อมจึงได้ตกลงกันว่าจะทำถักสานเชือกป่านมัดฟาง (การถักสานตะกร้าและการถัก สานกระเป๋าในรูปแบบต่างๆ) ซึ่งในปัจจุบันเป็นที่นิยมกันมากของตลาดทั้งในตำบล อำเภอ และจังหวัด ทั้งยังมีแนวโน้มความต้องการเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ เช่น กระเป๋าเชือกป่านมัดฟาง ได้แก่ กระเป๋าลายรวงข้าว กระเป๋า ลายผีเสื้อกระเป๋าลายม้าน้ำในดอกพิกุล ฯลฯ ส่วนการจักสานตะกร้า ได้แก่ ตะกร้าขนาดเล็กหายไปไม้ ตะกร้า ขนาดใหญ่หลายต่างๆ เป็นต้น มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบให้ทันสมัย และตามประโยชน์การใช้งาน ปัจจุบันสามารถ ผลิตสินค้าได้ตามที่ลูกค้าต้องการ ซึ่งผลิตภัณฑ์ต่างๆ เหล่านี้เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความต้องการสูงจึงทำให้จำหน่าย ได้ง่ายและทำราคาของผลิตภัณฑ์ขายได้ราคาสูง ซึ่งจะเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยให้แม่บ้านมีรายได้เสริมแก่ ครอบครัว เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น รวมถึงเพื่อเป็นการสนับสนุนการรวมกลุ่มก่อให้เกิด รายได้ในชุมชน ชุมชนเกิดความเข้มแข็งต่อไป

หลักการของหลักสูตร

1. เป็นหลักสูตรที่เน้นการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ ที่เน้นการบูรณาการเนื้อหาสาระ ภาคทฤษฎีควบคู่ไปกับการฝึกปฏิบัติจริง ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะไปประกอบอาชีพได้จริงอย่างมี คุณภาพและมีคุณธรรมจริยธรรม
2. เป็นหลักสูตรที่เน้นการดำเนินงานร่วมกับเครือข่าย สถานประกอบการ เพื่อประโยชน์ในการ ประกอบอาชีพและการศึกษาดูงาน
3. เป็นหลักสูตรที่ผู้เรียนสามารถนำผลการเรียนรู้ไปเทียบโอนเข้าสู่หลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในรายวิชาเลือกของสาระการประกอบอาชีพ
4. เป็นหลักสูตรที่เน้นการใช้ศักยภาพ 5 ด้านในการประกอบอาชีพ ได้แก่ ศักยภาพด้านทรัพยากร ภูมิอากาศ ภูมิประเทศและทำเลที่ตั้ง ศิลปวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต และด้านทรัพยากรมนุษย์

จุดหมาย

เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังนี้

1. มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง มั่งคั่ง
2. ตัดสินใจประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม อย่างมีคุณธรรมจริยธรรม
3. มีเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ
4. มีความรู้ความเข้าใจและฝึกทักษะการบริหารจัดการในอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. มีโครงการประกอบอาชีพเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาอาชีพของตนเอง

กลุ่มเป้าหมาย

มี 2 กลุ่มเป้าหมาย คือ

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
2. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา

จำนวน 100 ชั่วโมง

ภาคทฤษฎี 20 ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ 80 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

เรื่องที่ 1 ช่องทางการประกอบอาชีพเชือกป่านมหัศจรรย์ จำนวน 5 ชั่วโมง

1. ความสำคัญในการเลือกประกอบอาชีพ	จำนวน 1 ชั่วโมง
2. ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพธุรกิจจากเชือกป่านมัดฟาง	จำนวน 2 ชั่วโมง
3. การทำผลิตภัณฑ์จากเชือกป่านมัดฟาง	จำนวน 1 ชั่วโมง
4. ทิศทางการพัฒนาการประกอบอาชีพเชือกป่านมัดฟาง	จำนวน 1 ชั่วโมง

เรื่องที่ 2 ทักษะการประกอบอาชีพเชือกป่านมหัศจรรย์ จำนวน 77 ชั่วโมง

1. การเตรียมการประกอบอาชีพในการทำผลิตภัณฑ์จากเชือกป่านมัดฟาง	จำนวน 4 ชั่วโมง
2. ประวัติการถักสานจากเชือกป่านมัดฟางในแหล่งชุมชน	จำนวน 3 ชั่วโมง
3. การจัดการขั้นตอนกระบวนการถักสานด้วยวิธีที่ถูกต้อง	จำนวน 30 ชั่วโมง
4. การทำลวดลายและการประยุกต์รูปแบบใหม่ในชิ้นงาน	จำนวน 40 ชั่วโมง

เรื่องที่ 3 การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพเชือกป่านมหัศจรรย์ จำนวน 6 ชั่วโมง

1. การบริหารจัดการในการทำผลิตภัณฑ์เชือกป่านมัดฟางได้อย่างถูกต้อง	จำนวน 1 ชั่วโมง
2. การจัดการบริหารการตลาดของแหล่งจำหน่ายได้และในการทำฐานข้อมูล	จำนวน 1 ชั่วโมง
3. สำรองและศึกษาแหล่งวัสดุจัดให้ผู้เรียน	จำนวน 1 ชั่วโมง
4. การกำหนดการควบคุมคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้คุณภาพคงเดิม ศึกษาและวิเคราะห์การตลาด	

การประเมินผลงาน

จำนวน 3 ชั่วโมง

เรื่องที่ 4 โครงการประกอบอาชีพเชือกป่านมหัศจรรย์ จำนวน 12 ชั่วโมง

1. การเขียนโครงการประกอบอาชีพเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริง
2. การตรวจสอบความเป็นไปได้ของโครงการประเมินโครงการและปรับปรุงโครงการ

การจัดกระบวนการเรียนรู้

1. การบรรยาย
2. การสาธิต ทดลอง
3. การศึกษาดูงาน
4. การฝึกปฏิบัติ
5. ศึกษาจากเอกสารสิ่งพิมพ์ / ใบความรู้
6. ศึกษาจากผู้รู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น

สื่อการเรียนรู้

1. เอกสาร / ใบความรู้
2. แหล่งเรียนรู้ในชุมชน / วิทยากร / ภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. Website
4. VCD

การวัดและประเมินผล

1. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
2. การประเมินผลระหว่างเรียนจากการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพเพียงพอ สามารถสร้างรายได้ให้กับตนเอง ความสำเร็จของการปฏิบัติและจบหลักสูตร

การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
3. มีผลงานผ่านการประเมินทดสอบที่มีคุณภาพตามหลักเกณฑ์การถักสานเชือกป่านมัดฟางอย่างน้อย 1 ชิ้นงาน

เอกสารหลักฐานการศึกษา

1. หลักฐานการประเมินผล
2. วุฒิบัตรออกโดยสถานศึกษา
3. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระการประกอบอาชีพรายวิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้นในระดับระดับหนึ่ง

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรเชิงอกป่านมัทศจรรย์

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1. ช่องทางการประกอบอาชีพ การทำเชิงอกป่านมัทศจรรย์	1.1 เพื่อให้ผู้เรียนยอมรับมีความรู้ทักษะ และมีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย และ จิตใจ 1.2 สามารถใช้วัสดุอุปกรณ์และเครื่อง มือในการทำได้อย่างปลอดภัย 1.3 สามารถศึกษาได้อย่างถูกต้องวิธีใน รูปแบบต่างๆ 1.4 ตลอดจนสามารถเก็บบำรุงรักษาได้ อย่างถูกต้อง	1.1 ความสำคัญในการเลือกประกอบ อาชีพ 1.2 ความเป็นไปได้ในการประกอบ อาชีพธุรกิจจากเชิงอกป่านมัทพาง 1.3 การทำผลิตภัณฑ์จากเชิงอกป่าน มัทพาง 1.4 ทิศทางในการเลือกประกอบอาชีพ เชิงอกป่านมัทพาง	1.1 วิทยากรอธิบายในการเลือกช่องทาง อาชีพในการทำผลิตภัณฑ์จากเชิงอกป่าน มัทพาง 1.2 วิทยากรอธิบายในธุรกิจในตัว ผลิตภัณฑ์สามารถสร้างรายได้ 1.3 วิทยากรอธิบายการเรียนรู้เบื้องต้น 1.4 บอกการพัฒนาสู่แนวทางเพิ่มทักษะ ได้อย่างถูกต้อง	1	-
2. ทักษะการประกอบอาชีพ เชิงอกป่านมัทศจรรย์	2.1 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ในงานทำ ผลิตภัณฑ์จากเชิงอกป่านมัทพาง 2.2 เพื่อได้แหล่งที่มาของผลิตภัณฑ์ จากเชิงอกป่านมัทพาง 2.3 เพื่อให้รู้วิธีการทำแบบต่างๆ ได้ อย่างถูกต้อง 2.4 เพื่อให้รู้รูปแบบใหม่และประยุกต์ ร่วมกับวัสดุอื่นๆ ได้	2.1 การเตรียมเอกสารประกอบอาชีพ ในการทำผลิตภัณฑ์จากเชิงอกป่าน มัทพาง 2.2 ประวัติการทำผลิตภัณฑ์จากเชิงอก ป่านมัทพางในแหล่งชุมชน 2.3 การจัดการขั้นตอนกระบวนการทำ ผลิตภัณฑ์จากเชิงอกมัทพางด้วยวิธีที่ ถูกต้อง 2.4 การทำตลาดและการประยุกต์ รูปแบบใหม่ในชิ้นงาน	2.1 วิทยากรปฏิบัติและนำเข้าสู่เนื้อหาใน การทำจริง 2.2 วิทยากรเล่าประวัติพร้อมการกระตุ้น ให้เกิดความสนใจในการทำผลิตภัณฑ์แบบ จริงจัง 2.3 ลงมือสอนในรูปแบบที่กำหนดไว้และ เน้นจุดสำคัญ 2.4 ให้ผู้เรียนปฏิบัติจนเกิดทักษะและ สามารถเข้าร่วมกับวัสดุอื่นๆ ได้อย่าง กลมกลืน	4	-
				3	-
				-	30
				-	40

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
3. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพเลือกปานมัศจรรย์	3.1 สามารถบริหารจัดการทำให้ผลิตภัณฑ์จากเลือกปานมีคุณภาพดีอย่างถูกต้อง 3.2 สามารถจัดการตลาดในการผลิตตะกร้า, กระเป๋า 3.3 บอกแหล่งที่มาของวัสดุได้ 3.4 สามารถกำหนดรูปแบบให้เปลี่ยนแปลงหรือคงเดิมได้	3.1 สามารถบริหารจัดการในการทำผลิตภัณฑ์จากเลือกปานมีคุณภาพดีได้อย่างถูกต้อง 3.2 สามารถจัดการบริหารการตลาดของแหล่งจำหน่ายได้ และในการทำฐานข้อมูล 3.3 สํารวจและศึกษาแหล่งวัสดุจัดให้ผู้เรียน 3.4 การกำหนดการควบคุมคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้คุณภาพคงเดิม	3.1 วิทยากรอธิบายสาระความรู้ให้แม่นยำในการปฏิบัติจริง 3.2 วิทยากรอธิบายแหล่งจำหน่ายการตลาดฐานข้อมูล 3.3 วิทยากรบอกแหล่งจำหน่ายวัสดุวัตถุดิบพร้อมอธิบาย 3.4 อธิบายในรูปแบบต่างๆ ของตัวผลิตภัณฑ์สามารถออกแบบขึ้นมาใหม่ได้	1	-
4. โครงการประกอบอาชีพเลือกปานมัศจรรย์จำนวน 12 ชั่วโมง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับโครงการอาชีพ	1. บอกความสำคัญของโครงการอาชีพได้ 2. บอกประโยชน์ของโครงการอาชีพได้ 3. บอกองค์ประกอบของโครงการอาชีพได้ 4. อธิบายความหมายขององค์ประกอบของโครงการอาชีพได้ 5. อธิบายลักษณะการเขียนโครงการที่ดีตามองค์ประกอบของโครงการอาชีพได้ 6. เขียนโครงการในแต่ละองค์ประกอบให้เหมาะสมและ ถูกต้องได้ 7. ประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพได้	4.1 ความสำคัญของโครงการประกอบอาชีพ 4.2 ประโยชน์ของโครงการประกอบอาชีพ 4.3 องค์ประกอบของโครงการประกอบอาชีพ 4.4 การเขียนโครงการประกอบอาชีพ 4.5 การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการประกอบอาชีพ	4.1 จัดให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ เรื่อง ความสำคัญของโครงการอาชีพ ประโยชน์ของโครงการอาชีพ องค์ประกอบของโครงการอาชีพ แล้วจัดกิจกรรมการสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น เพื่อสร้างแนวคิดในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ 4.2 จัดให้ผู้เรียนศึกษาสาระข้อมูลจากใบความรู้ เรื่อง ตัวอย่างการเขียนโครงการอาชีพที่ดี เหมาะสม และถูกต้อง พร้อมจัดการอภิปราย เพื่อสรุปแนวคิดเป็นแนวทางในการเขียนโครงการอาชีพที่ดีเหมาะสม และถูกต้อง	1/2	-
				1/2	-
				1	-
				1	6
				-	3

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
			<p>4.3 จัดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ การเขียนโครงการอาชีพ</p> <p>4.4 กำหนดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ</p> <p>4.5 จัดให้ผู้เรียนปรับปรุงโครงการอาชีพให้มีความเหมาะสมและถูกต้อง</p> <p>4.6 กำหนดให้ผู้เรียนเขียนโครงการอาชีพของตนเอง เพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานอาชีพ และใช้ในการดำเนินการประกอบอาชีพต่อไป</p>		